

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“

Київ
29 вересня 2026 року
№ 4-р/2026

Справа № 1-1/2021(6/21)

Велика палата Конституційного Суду України у складі суддів:

Петришина Олександра Віталійовича – головуєчого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Водяннікова Олександра Юрійовича,
Городовенка Віктора Валентиновича – доповідача,
Грищук Оксани Вікторівни,
Кичуна Віктора Івановича,
Лемака Василя Васильовича,
Олійник Алли Сергіївни,
Первомайського Олега Олексійовича,
Різника Сергія Васильовича,
Совгирі Ольги Володимирівни,
Філюка Петра Тодосьовича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянула на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“ від 6 квітня 2000 року № 1645–III (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 29, ст. 228) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи,

Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), окремий припис частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“ від 6 квітня 2000 року № 1645–ІІІ зі змінами (далі – Закон № 1645).

Відповідно до частини четвертої статті 29 Закону № 1645 „у рішенні про встановлення карантину зазначаються обставини, що призвели до цього, визначаються межі території карантину, затверджуються необхідні профілактичні, протиепідемічні та інші заходи, їх виконавці та терміни проведення, встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб та додаткові обов'язки, що покладаються на них, підстави та порядок обов'язкової самоізоляції, перебування особи в обсерваторії (обсервації), госпіталізації до тимчасових закладів охорони здоров'я (спеціалізованих шпиталів). Карантин встановлюється на період, необхідний для ліквідації епідемії чи спалаху особливо небезпечної інфекційної хвороби. На цей період можуть змінюватися режими роботи підприємств, установ, організацій, вноситися інші необхідні зміни щодо умов їх виробничої та іншої діяльності“.

Суб'єкт права на конституційне подання наголошує, що внаслідок установлення на території України карантину для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – COVID-19), „виникла ситуація, за якої розпочата медична реформа із наступним встановленням на законодавчому та підзаконному рівнях у деяких випадках неспівмірних меті засобів досягнення – протиепідемічних

заходів, призвели до порушень та обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина“.

На думку Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, оскільки в частині четвертій статті 29 Закону № 1645 не визначено, які саме права в умовах установлення карантину і на який період часу можуть бути обмежені, то окремий припис „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“, який містить ця частина, не відповідає приписам статей 8, 49, 64 Конституції України.

Суб'єкт права на конституційне подання зазначає, що „головна мета запроваджених обмежень – протидія поширенню інфекційної хвороби COVID-19 і, відповідно, збереження життя та здоров'я громадян“; однак „у випадках обмежень <...> прав стандарт, якого необхідно дотримуватися, полягає в тому, що ці обмеження повинні бути необхідними в демократичному суспільстві і, таким чином, пропорційними переслідуваній законній меті“.

Автор клопотання вважає, що оспорюваний припис Закону № 1645 суперечить приписам статей 1, 3, частин першої, другої статті 8, частин другої, третьої статті 22, статті 49, частини першої статті 64 Конституції України.

2. Розв'язуючи порушене в конституційному поданні питання, Конституційний Суд України виходить із такого.

У Конституції України визначено, що Україна є демократична, правова держава (стаття 1); „людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою <...> цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави“ (стаття 3); носієм суверенітету й єдиним джерелом влади в Україні є народ (перше речення частини другої статті 5).

Відповідно до Конституції України органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження в установлених Конституцією

України межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6); в Україні визнано і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативні акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина перша, друге речення частини другої статті 8); органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Згідно з Конституцією України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, визначених Конституцією України; в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть бути встановлені окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень; не можуть бути обмежені права і свободи, установлені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55–63 Конституції України (стаття 64).

За Конституцією України єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України (стаття 75); до повноважень Верховної Ради України належить ухвалення законів (пункт 3 частини першої статті 85); Верховна Рада України ухвалює закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, визначених Конституцією України (стаття 91); лише у законах України визначають, зокрема, права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод, основні обов'язки громадян (пункт 1 частини першої статті 92).

3. Конституційний Суд України виходить із того, що відповідно до конституційних принципів правової держави, поділу державної влади та верховенства права саме парламент, а не інший орган державної влади, має на рівні закону унормовувати значущі питання у сфері людських прав.

3.1. Конституційний Суд України, зважаючи передусім на вказані принципи, зауважив, що „визначення Верховної Ради України єдиним органом законодавчої влади означає, що жоден інший орган державної влади не уповноважений приймати закони. Верховна Рада України здійснює законодавчу

владу самостійно <...> за смислом Конституції України Верховна Рада України як представницький орган державної влади – парламент – є єдиним органом законодавчої влади“ (четверте, п'яте речення абзацу третього, перше речення абзацу одинадцятого пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 17 жовтня 2002 року № 17-рп/2002); „права делегування законодавчої функції парламентом іншому органу влади <...> Конституцією України не передбачено“ (третє речення абзацу шостого підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 9 жовтня 2008 року № 22-рп/2008); „повноваження органів державної влади визначаються Конституцією і законами України, а Верховної Ради України з питань здійснення державної влади встановлюються лише Конституцією України“ (перше речення абзацу другого підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009).

Ураховуючи наведене та зважаючи на приписи статті 75, пункту 3 частини першої статті 85, статей 91, 92 Конституції України, Конституційний Суд України доходить висновку, що вказані вимоги щодо здійснення законодавчої влади в Україні відтворюють важливу роль Верховної Ради України як представницького органу державної влади і спрямовані на те, щоб саме Верховна Рада України реалізовувала законодавчу функцію, на здійснення якої її уповноважив Український народ, для унормування найбільш важливих для суспільства і держави питань.

Лише у законах України, як це випливає зі статті 92 Конституції України, мають бути унормовані питання, які є найбільш важливими для суспільства і держави, тобто значущі питання, оскільки вони стосуються, зокрема, забезпечення юридичної визначеності конституційного статусу особи, захисту її прав і свобод від свавілля публічної влади, що слугуватиме запобіжником деструктивних змін у конституційному правопорядку та сприятиме стабільності конституційного ладу загалом.

За пунктом 1 частини першої статті 92 Конституції України права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод, основні обов'язки громадян визначають лише в законах України, тобто ці питання має первинно унормувати

парламент, оскільки „конституційні права і свободи є фундаментальною основою існування та розвитку Українського народу“ (перше речення абзацу четвертого підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012).

Конституційний Суд України наголошував, що приписи статті 1, частини другої статті 3, частини четвертої статті 5, статей 6, 8, частини другої статті 19 Конституції України, перебуваючи у взаємозв'язку, відображають „фундаментальне положення конституціоналізму щодо необхідності обмеження державної влади з метою забезпечення прав і свобод людини та зобов'язують наділених державною владою суб'єктів діяти виключно відповідно до установлених Конституцією України цілей їх утворення“ (абзац п'ятий підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 13 червня 2019 року № 5-рп/2019); конституційний принцип поділу влади не лише має забезпечувати самостійне виконання державними органами своїх функцій і повноважень, а й утверджувати права і свободи людини і громадянина та забезпечувати стабільність конституційного ладу в державі (абзац третій підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 16 вересня 2020 року № 11-рп/2020).

На підставі наведеного та з огляду на те, що Україна є демократичною і правовою державою, керуючись конституційними принципами поділу державної влади, верховенства права, дотримання прав людини, Конституційний Суд України вважає, що за приписами статті 92 Конституції України в їх взаємозв'язку з приписами статей 1, 3, 5, 6, 8, 19 Верховна Рада України зобов'язана первинно унормувати законами України значущі питання, перелік яких визначено в статті 92 Конституції України, передусім для захисту таких найвагоміших у демократичному суспільстві цінностей, як конституційні права і свободи людини і громадянина, та не може перекладати унормування цих питань на інших суб'єктів владних повноважень.

3.2. Досліджуючи приписи, зокрема, частини першої статті 64, пункту 1 частини першої статті 92 Конституції України, Конституційний Суд України

констатує, що Конституція України не наділяє жодний орган державної влади, окрім Верховної Ради України, повноваженнями визначати конституційні права і свободи людини і громадянина та встановлювати їх обмеження.

У Рішенні від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020 Конституційний Суд України наголосив, що „обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина є можливим у випадках, визначених Конституцією України. Таке обмеження може встановлюватися виключно законом – актом, ухваленим Верховною Радою України як єдиним органом законодавчої влади в Україні. Встановлення такого обмеження підзаконним актом суперечить статтям 1, 3, 6, 8, 19, 64 Конституції України“ (абзац другий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

Розвиваючи зазначену юридичну позицію, Конституційний Суд України зауважує, що відповідно до статей 1, 3, 5, 6, 8, частини другої статті 19, частини першої статті 64, пункту 1 частини першої статті 92 Конституції України у взаємозв'язку з її розділом II „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина“, у якому визначено випадки обмеження конституційних прав і свобод законом України для досягнення відповідної правомірної (легітимної) мети (зокрема, статті 22, 26, 29, 30–37, 39, 41, 42, 44, 47, 64), лише Верховна Рада України повинна визначати законом України конституційні права і свободи людини і громадянина, зокрема установлювати обмеження реалізації таких прав і свобод відповідно до Конституції України, і не може перекласти своє виняткове повноваження щодо унормування такого значущого питання на інших суб'єктів владних повноважень.

На підставі наведеного Конституційний Суд України висновує, що питання щодо обмеження реалізації конституційних прав і свобод повинне бути визначене лише Верховною Радою України у спосіб ухвалення закону України.

3.3. Конституційний Суд України виходить із того, що «права і свободи людини впливають із людської гідності. Людська гідність, яку слід трактувати „як право <...>, і як конституційну цінність, яка наповнює сенсом людське буття,

є фундаментом для усіх інших конституційних прав, мірилом визначення їх сутності та критерієм допустимості можливих обмежень таких прав“» [абзац другий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 22 червня 2022 року № 5-р(II)/2022]; „права і свободи є основним елементом правового статусу людини і громадянина. Діставши закріплення в Конституції України, права і свободи визначають міру можливої поведінки людини і громадянина, відображають певні межі цих прав і свобод, можливість користуватися благами для задоволення своїх інтересів“ (четверте, п'яте речення абзацу першого пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 16 листопада 2000 року № 13-рп/2000).

За частиною першою статті 22 Конституції України „права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними“; „гарантовані Конституцією України права і свободи людини не зведено лише до тих, що містяться в тексті Основного Закону України, як це зазначено в його частині першій статті 22“ [абзац третій підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22 червня 2022 року № 5-р(II)/2022]. Тобто національний каталог прав і свобод людини і громадянина залишено відкритим.

Із Рішення Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року № 1-рп/99 убачається, що права і свободи та їх гарантії, визначені розділом II „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина“ Конституції України, стосуються передусім людини і громадянина (фізичної особи), однак можуть бути застосовані й до юридичних осіб (пункт 3 мотивувальної частини).

За юридичною позицією Конституційного Суду України, яку він висловив у Рішенні від 18 грудня 2024 року № 12-р(II)/2024, фізична особа наділена всією повнотою прав і свобод, гарантованих Конституцією України, а юридична особа – тільки тими правами й свободами, які є сумісними з її природою (перше речення абзацу першого підпункту 4.3 пункту 4 мотивувальної частини).

Ураховуючи наведене, а також види конституційних прав і свобод, їх сутність та закріплення в розділі II „Права, свободи та обов'язки людини і

громадянина“ Конституції України, зокрема, через такі конструкції, як „кожна людина має право“, „громадяни мають право“, „ніхто не може зазнавати втручання“, „усі мають право“, „кожному гарантується“, „кожен має право“, Конституційний Суд України вважає, що Конституція України має виразну людиноцентричну спрямованість: закріплені в розділі II „Права, свободи та обов’язки людини і громадянина“ Конституції України права і свободи покликані забезпечити передусім гідність, автономію та свободу людини. Водночас юридична особа як самостійний суб’єкт права може бути носієм окремих конституційних прав і свобод у тих випадках, коли за своїми змістом, призначенням і функціями відповідні права є сумісними з її юридичною природою.

Розв’язуючи питання належності юридичним особам та застосовності до таких осіб конституційних прав і свобод, Конституційний Суд України взяв до уваги, зокрема, практику Європейського суду з прав людини щодо тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція).

У своїй практиці Європейський суд з прав людини усталено визнає за юридичними особами право на справедливий суд (стаття 6 Конвенції) та право власності (стаття 1 Першого протоколу до Конвенції). Крім того, у рішенні у справі *Société Colas Est and Others v. France* від 16 квітня 2002 року (заява № 37971/97) Європейський суд з прав людини зазначив, що „Конвенція є живим інструментом, який повинен тлумачитися з урахуванням сучасних умов <...> Суд уже визнав право компанії відповідно до статті 41 на компенсацію за моральну (немайнову) шкоду, заподіяну в результаті порушення пункту 1 статті 6 Конвенції <...>. Ураховуючи свою практику динамічного тлумачення Конвенції, Суд вважає, що настав час визнати, що за певних обставин права, гарантовані статтею 8 Конвенції, можуть тлумачитися як такі, що охоплюють право на повагу до зареєстрованого місцезнаходження офісу, філій або інших приміщень компанії“ (§ 41). Європейський суд з прав людини також підтвердив застосовність до юридичних осіб статті 7 Конвенції, якою гарантовано „ніякого

покарання без закону“ [рішення у справі *G.I.E.M. S.R.L. and Others v. Italy* від 28 червня 2018 року (заяви № 1828/06 та 2 інші), § 274].

Розвиваючи власні юридичні позиції, Конституційний Суд України зазначає, що юридична особа є не лише окремим носієм певних конституційних прав і свобод, а й організаційною формою, через яку фізичні особи реалізують свої конституційні права і свободи – свободу об’єднання, право на вільне вираження своїх поглядів і переконань, право на підприємницьку діяльність, право власності тощо. У цьому значенні правосуб’єктність юридичної особи є функціональною й тісно пов’язана з правами та законними інтересами конкретних фізичних осіб, які її утворюють або беруть участь у її діяльності. З огляду на це втручання держави у права юридичної особи, залежно від конкретних обставин, не завжди має лише „інституційний“ характер. У низці випадків таке втручання може фактично й неминуче призводити до безпосереднього втручання у конституційні права ще й фізичних осіб, які реалізують їх через відповідну юридичну особу або пов’язані з нею членством, участю чи іншими правовими зв’язками. У цьому контексті втручання держави у права юридичної особи розглядається також крізь призму впливу на конституційні права фізичних осіб, пов’язаних із такою юридичною особою.

Конституційний Суд України наголошує, що держава не може уникати відповідальності за „обмеження прав фізичних і юридичних осіб“, якщо реальним наслідком таких обмежень є унеможливлення або суттєве звуження можливості здійснювати конституційні права і свободи, належні юридичним особам, людині чи громадянину.

Отже, визнання юридичної особи носієм окремих конституційних прав, поєднане з розумінням, що юридична особа є формою здійснення конституційних прав і свобод людини, відповідає природі Конституції України, унеможливорює формальний обхід конституційних гарантій та забезпечує ефективний захист прав і свобод людини в умовах сучасних інституційних форм їх здійснення.

Такий підхід відповідає сучасному європейському конституціоналізму та сумісний із практикою Європейського суду з прав людини, який у своїх рішеннях виходить із того, що Конвенція гарантує права, які мають бути практичними та ефективними, а не теоретичними або ілюзорними [рішення у справах *Artico v. Italy* від 13 травня 1980 року (заява № 6694/74), § 33; *Nagabas and Karpenko v. Ukraine / Нагабась та Карпенко проти України* від 11 квітня 2024 року (заяви № 42523/16 та № 14526/16), § 14].

3.4. У Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 Конституційний Суд України вказав, що „у традиційному розумінні діяльності визначальними поняття змісту прав людини є умови і засоби, які становлять можливості людини, необхідні для задоволення потреб її існування та розвитку. Обсяг прав людини – це їх сутнісна властивість, виражена кількісними показниками можливостей людини, які відображені відповідними правами, що не є однорідними і загальними. Загальновизнаним є правило, згідно з яким сутність змісту основного права в жодному разі не може бути порушена“ (четверте, п’яте, шосте речення абзацу четвертого підпункту 5.2 пункту 5 мотивувальної частини).

Розвиваючи наведені юридичні позиції, Конституційний Суд України висновує, що конституційні права і свободи, які є складними правовими явищами, з погляду суб’єкта таких прав і свобод охоплюють, зокрема, низку можливостей, здійснення яких держава повинна забезпечити, а також гарантованих Основним Законом України можливих варіантів поведінки, в які держава не може втручатися без дотримання установлених Конституцією України вимог. Під час застосування обмежень конституційних прав і свобод не дозволено порушувати їх сутність.

Конституційний Суд України зазначав, що держава, виконуючи свій головний обов’язок – утвердження і забезпечення прав і свобод людини, – повинна не тільки утримуватися від порушень чи непропорційних обмежень прав і свобод людини, а й уживати належних заходів для забезпечення можливості їх повної реалізації кожним, хто перебуває під її юрисдикцією; з цією

метою законодавець та інші органи публічної влади мають забезпечувати ефективне правове регулювання, яке відповідає конституційним нормам і принципам, та створювати механізми, необхідні для задоволення потреб та інтересів людини (перше, друге речення абзацу першого пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016).

Розв'язуючи цю справу, Конституційний Суд України враховує, що обсяг реалізації конкретного конституційного права, свободи особи може бути визначений у законах України, зокрема, через визначення декількох окремих прав і свобод, у тому числі у формі „прав фізичних і юридичних осіб“, а не у спосіб дослівного відтворення відповідних приписів Основного Закону України, в яких такі права і свободи закріплені.

З огляду на це орган конституційної юрисдикції висноває, що звуження змісту та обсягу визначених у законах України прав фізичних і юридичних осіб, які за своєю суттю є складниками конституційного права, призводить до звуження змісту та обсягу (обмеження) відповідного конституційного права й таке обмеження може бути застосоване лише з дотриманням вимог Основного Закону України. Тому законодавець, унормовуючи питання, пов'язані з реалізацією конституційних прав і свобод, не повинен допускати їх обмеження у не встановлений Конституцією України спосіб, зокрема через уможливлення такого обмеження актами Кабінету Міністрів України із застосуванням у законах України таких формулювань, як „обмеження прав фізичних та юридичних осіб“.

4. Конституційний Суд України виходить із того, що принцип верховенства права є засадничим принципом національної юридичної системи і вимагає від держави в особі всіх її інституцій утримуватися від протиправних посягань на права і свободи особи та гарантувати їх належний захист від свавілля публічної влади.

4.1. Конституційний Суд України наголошує, що „верховенство права слід розуміти, зокрема, як механізм забезпечення контролю над використанням влади

державою та захисту людини від свавільних дій державної влади“ (абзац третій підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 23 січня 2020 року № 1-р/2020).

Ураховуючи свої юридичні позиції щодо принципу верховенства права та обмеження реалізації конституційних прав і свобод, сформульовані в рішеннях від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004, від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016, від 20 червня 2019 року № 6-р/2019, від 16 липня 2019 року № 10-р/2019, від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020, від 7 квітня 2021 року № 1-р(П)/2021, Конституційний Суд України зазначає, що принцип домірності (пропорційності) як складник принципу верховенства права у розумінні статті 8 Конституції України імпліцитно відтворений у приписах частини першої статті 64 Конституції України як базовий критерій правомірності обмежень конституційних прав і свобод, які можуть бути визначені лише законами України. Тому Верховна Рада України, реалізуючи згідно з пунктом 1 частини першої статті 92 Конституції України свої повноваження щодо визначення обмежень конституційних прав і свобод через ухвалення закону України, у його тексті повинна конкретизувати види обмежень таких прав і свобод відповідно до Конституції України, визначити правомірну мету встановлення таких обмежень та їх потрібність. Із такої конкретизації мають бути зрозумілі межі дискреційних повноважень публічної влади щодо втручання у права і свободи на підставі закону.

Конституційний Суд України також наголошував, що „принцип юридичної визначеності як один із елементів верховенства права не виключає визнання за органом публічної влади певних дискреційних повноважень у прийнятті рішень, однак у такому випадку має існувати механізм запобігання зловживанню ними“; „цей механізм повинен забезпечувати, з одного боку, захист особи від свавільного втручання органів державної влади у її права і свободи, а з другого – наявність можливості у особи передбачати дії цих органів“; „конституційний принцип верховенства права вимагає законодавчого закріплення механізму запобігання свавільному втручання органів публічної

влади при здійсненні ними дискреційних повноважень у права і свободи особи“ (абзаци другий, третій, сьомий підпункту 2.3 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 11 жовтня 2018 року № 7-р/2018).

4.2. Ураховуючи наведене, Конституційний Суд України висновує, що лише Верховна Рада України може обмежувати реалізацію конституційних прав і свобод через ухвалення закону України, який відповідає принципів верховенства права, зокрема таким його елементам, як домірність, юридична визначеність та заборона свавілля. Тобто такий закон має вводити лише домірні й чіткі обмеження щодо реалізації конституційних прав і свобод, що запобігатиме необґрунтованому втручанню публічної влади в ці права і свободи. У тексті закону мають бути встановлені зрозумілі критерії таких обмежень, зокрема дискреція публічної влади у питаннях прав і свобод осіб має бути визначена на основі норми права, а не власне такої дискреції. Верховна Рада України, надаючи згідно з законом України органам державної влади чи їх посадовим особам зазначену дискрецію, зобов'язана у відповідному законі України чітко визначити правомірну мету встановлення обмежень конституційних прав і свобод, види або спосіб таких обмежень, їх умови та обсяг (зокрема, тривалість, коло осіб та територію, на які їх поширено), що запобігатиме надмірному втручанню в ці права та свободи на рівні їх реалізації та виключатиме зміни в матеріальному змісті конституційних прав і свобод. У разі ж, якщо закон допускатиме вказану дискрецію для суб'єктів владних повноважень без установлення зазначених критеріїв обмежень прав та свобод або іншої потрібної деталізації змісту (параметрів) таких обмежень, це може призвести до зловживання цими суб'єктами втручанням у права і свободи особи. Таке втручання, зокрема, може бути здійснене з неправомірною метою, безпідставно, у неналежний спосіб, стосовно довільного кола осіб, на невизначений або невиправданий термін, що, зрештою, може спричинити встановлення зазначеними суб'єктами, а не законодавцем, як того вимагає Конституція України, обмежень конституційних прав і свобод. Зазначене фактично свідчатиме про невиконання законодавцем обов'язку первинно унормувати значущі питання та

про делегування повноваження щодо такого унормування іншим суб'єктам владних повноважень.

У Доповіді про правовладдя, схваленій Європейською Комісією „За демократію через право“ (Венеційська Комісія) на її 86-му пленарному засіданні, яке відбулося 25–26 березня 2011 року, CDL-AD(2011)003rev, указано, зокрема, що юридична визначеність та заборона свавільності є складниками правовладдя (§ 41); „потреба у визначеності не означає, що тому органіві або посадовцеві, який ухвалює рішення, не треба надавати дискреційних повноважень (коли без цього не можна обійтись), проте тоді мають бути наявними процедури, що унеможливляють зловживання такими повноваженнями. У цьому контексті будь-який нормативний акт, що ним надаються дискреційні повноваження певному державному органіві, має вказати на обсяг такої дискреції. Не відповідатиме правовладдю, якщо надана виконавчій владі юридична дискреція матиме характер необмеженої влади. Отже, в нормативному акті має бути визначено обсяг будь-якої такої дискреції та спосіб її здійснення достатньо чітко, щоб особа мала адекватний захист від свавільності“ (§ 45); „хоча дискреційні повноваження потрібні для виконання владою певних завдань у сучасних складних суспільствах, вони не мають здійснюватись у свавільний спосіб. Здійснення повноважень у цей спосіб уможлиблює ухвалення істотно несправедливих, необґрунтованих, таких, що суперечать здоровому глуздові, або деспотичних рішень, що є несумісним із принципом правовладдя“ (§ 52).

5. Конституційний Суд України констатує, що поширення на території держави небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб може спричинити істотні негативні наслідки для певних сфер суспільного життя, конституційних прав та свобод людини і громадянина.

5.1. Відповідно до Конституції України „кожна людина має невід'ємне право на життя <...>. Обов'язок держави – захищати життя людини“

(частини перша, друга статті 27); „кожен має право на охорону здоров’я, медичну допомогу <...>. Держава <...> забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя“ (частини перша, четверта статті 49).

Конституційний Суд України, аналізуючи національне законодавство про захист населення від інфекційних хвороб, наголошує, що статті 3, 27, 49 Конституції України у їх взаємозв’язку імпліцитно встановлюють позитивний обов’язок держави щодо захисту життя людини та охорони її здоров’я через забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя, який, серед іншого, зумовлює ужиття на національному рівні достатніх, належних та своєчасних юридичних заходів, зокрема карантинно-обмежувальних заходів, спрямованих на підтримання здоров’я населення та такого стану середовища життєдіяльності людини, за якого показники захворюваності перебуватимуть на безпечному для здоров’я населення рівні, не зростатиме захворюваність та не буде поширення інфекційних хвороб, які можуть спричинити шкідливий вплив на здоров’я населення.

Відповідно до статті 11 Європейської соціальної хартії (переглянутої) 1996 року, ратифікованої Законом України „Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)“ від 14 вересня 2006 року № 137-V [*European Social Charter (revised)*], для забезпечення дієвого здійснення права на охорону здоров’я підписанти цього акта міжнародного права зобов’язані самостійно або у співпраці з громадськими чи приватними організаціями вживати відповідних заходів для того, щоб, зокрема, запобігати, за можливості, епідемічним, ендемічним та іншим захворюванням, а також нещасним випадкам.

Отже, у разі поширення на території України небезпечних для життя і здоров’я людини інфекційних хвороб держава відповідно до Конституції України зобов’язана вжити заходів для захисту життя людини та охорони її здоров’я, а також достатніх, належних і своєчасних заходів, спрямованих на запобігання поширенню таких хвороб та на їх подолання.

5.2. Конституційний Суд України бере до уваги, що COVID-19 у 2020 році було визнано на міжнародному рівні глобальною надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я, а також пандемією, яка спричинила низку проблем медичного, соціального, економічного та юридичного характеру, зокрема й в Україні, які потребували ефективного та належного розв'язання.

В Україні у зв'язку з поширенням на її території COVID-19 для боротьби з цією хворобою та зниження смертності від неї вжито заходів, зокрема, відповідно до Закону № 1645, у якому, згідно з його преамбулою, визначено „правові, організаційні та фінансові засади діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, спрямованої на запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб людини, локалізацію та ліквідацію їх спалахів та епідемій, встановлює права, обов'язки та відповідальність юридичних і фізичних осіб у сфері захисту населення від інфекційних хвороб“.

Приписами статті 29 Закону № 1645 визначено повноваження Кабінету Міністрів України щодо встановлення та відміни карантину, а також ужиття відповідних заходів в умовах такого карантину.

Конституційний Суд України вважає, що повноваження щодо запровадження карантину та протиепідемічних заходів в Україні надано Кабінету Міністрів України для оперативної реалізації державної політики у сферах громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, і це є потрібним для забезпечення конституційних прав людини на життя, охорону здоров'я в умовах поширення на території України небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб. Однак виконавча влада в Україні не наділена повноваженнями встановлювати обмеження конституційних прав і свобод, це повноважна робити лише Верховна Рада України через ухвалення закону.

5.3. Конституційний Суд України виходить із того, що під час боротьби з небезпечними для життя і здоров'я людини інфекційними хворобами та їх

наслідками виникають істотні ризики порушення низки конституційних прав і свобод особи, тому за таких умов роль Верховної Ради України у забезпеченні та захисті цих прав і свобод є визначальною. Саме Верховна Рада України у спосіб ухвалення законів повинна унормувати значуще питання обмеження реалізації конституційних прав і свобод в умовах поширення небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб, визначивши, зокрема, перелік тимчасових обмежень прав і свобод, строк, протягом якого діятимуть такі обмеження, та суб'єктів, на яких такі обмеження поширено, юридичну відповідальність за порушення карантинних правил та відповідальних осіб, які контролюватимуть виконання всіх заборон, визначених на законодавчому рівні.

Аналізуючи приписи частин першої, четвертої статті 29 Закону № 1645, Конституційний Суд України констатує, що визначене в оспорюваному приписі Закону № 1645 повноваження Кабінету Міністрів України встановлювати в умовах карантину тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб є дискреційним, проте законодавець не визначив видів, обсягів та умов таких обмежень, оскільки не встановив вичерпного переліку таких обмежень і фактично дозволив вищому органу виконавчої влади встановлювати карантин на всій території України, для всіх осіб, на довільний період, потрібний для ліквідації епідемії або спалаху особливо небезпечної інфекційної хвороби, без унормування жодних дієвих механізмів, які унеможливили б зловживання такими повноваженнями.

5.4. Кабінет Міністрів України на підставі оспорюваного припису Закону № 1645 для запобігання поширенню COVID-19 на території України із 12 березня 2020 року запровадив і неодноразово продовжував (до 30 червня 2023 року) карантин та визначив у зв'язку з цим низку обмежень прав фізичних і юридичних осіб.

Конституційний Суд України констатує, що за тривалий час дії карантину на території України і з огляду на масштабні та істотні негативні наслідки COVID-19 передусім для життя і здоров'я людей законодавець мав би системно

та повно унормувати питання захисту населення від цього небезпечного захворювання, зокрема у частині обмеження прав фізичних і юридичних осіб. Проте Верховна Рада України не вжила належних та достатніх заходів для адаптації відповідного юридичного регулювання до серйозних викликів, спричинених небезпечними для життя і здоров'я людини інфекційними хворобами, а Законом № 1645 так і не унормувала вказаного значущого питання й фактично оспорюваним приписом Закону № 1645 делегувала таке унормування Кабінету Міністрів України, хоча за Конституцією України законодавець не може делегувати своїх повноважень іншим органам державної влади, а Кабінет Міністрів України не має повноважень установлювати обмеження конституційних прав і свобод.

Водночас Конституційний Суд України враховує, що на сьогодні питання встановлення карантину внормовано також у Законі України „Про систему громадського здоров'я“ від 6 вересня 2022 року № 2573–ІХ зі змінами (далі – Закон № 2573), який був уведений у дію з 1 жовтня 2023 року, тобто фактично після завершення карантину у зв'язку з COVID-19.

За приписами Закону № 2573 Кабінет Міністрів України у сфері громадського здоров'я уповноважений, зокрема, установлювати і скасовувати дію карантину в Україні або окремих її місцевостях, ухвалювати рішення про потрібні (додаткові) медико-санітарні (протиепідемічні) заходи у разі загрози виникнення епідемії інфекційної хвороби, затверджувати перелік засобів профілактики у разі загрози виникнення епідемії інфекційної хвороби чи отруєнь за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я (пункт 5 частини першої статті 7).

У пункті 4 розділу IX „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 2573 встановлено, що приписи Закону № 1645 продовжують застосовуватися в частині, що не суперечить Закону № 2573.

Конституційний Суд України зважає на те, що приписами статті 21 Закону № 2573 унормовано питання встановлення карантину.

У частині третій статті 21 Закону № 2573 законодавець деталізував, які саме протиепідемічні заходи може запровадити Кабінет Міністрів України під час карантину, проте залишив їх перелік відкритим, застосувавши формулювання „інші заходи, визначені законом“ (абзац тринадцятий).

Конституційний Суд України зазначає, що внаслідок використання у статті 21 Закону № 2573 вказаного формулювання Кабінет Міністрів України й надалі може встановлювати обмеження будь-яких конституційних прав і свобод осіб відповідно до оспорюваного припису Закону № 1645. Це зумовлено тим, що нормативна конструкція „інші заходи, визначені законом“ допускає, що ці заходи можуть бути визначені і Законом № 1645.

Отже, у розумінні пункту 4 розділу IX „Прикінцеві та перехідні положення“ Закону № 2573 оспорюваний припис Закону № 1645 не можна вважати таким, що суперечить статті 21 Закону № 2573, і таким, що не продовжує своєї дії.

Подальше законодавче регулювання у сфері громадського здоров'я не призвело до усунення виявлених конституційно значущих дефектів правового механізму обмеження прав і свобод, передбаченого оспорюваним приписом Закону № 1645. Це підтверджується тим, що, ухваливши новий законодавчий акт, законодавець, попри наявність достатнього часу для осмислення правових наслідків тривалого карантину та пов'язаних із ним обмежень, не здійснив якісного перегляду підходів до визначення меж і умов утручання держави у сферу конституційних прав і свобод.

За таких умов відсутність належного законодавчого унормування протягом тривалого часу після завершення пандемії COVID-19 свідчить не лише про збереження надмірної дискреції Кабінету Міністрів України, а й про інституційне закріплення механізму, який допускає встановлення обмежень конституційних прав і свобод поза межами, що мають бути визначені законом відповідно до Конституції України.

Конституційний Суд України звертає увагу, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України „Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на

території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2“ від 9 грудня 2020 року № 1236 зі змінами, на підставі оспорюваного припису Закону № 1645 для запобігання поширенню на території України COVID-19 встановлено заборону, зокрема, для низки суб'єктів господарювання приймати відвідувачів, перебувати без одягнутих засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот; державним та комунальним закладам охорони здоров'я проводити невизначений перелік планових заходів із госпіталізації.

Конституційний Суд України констатує, що заходи боротьби з поширенням на території України COVID-19, установлені Кабінетом Міністрів України на підставі оспорюваного припису Закону № 1645, мали масовий характер і були пов'язані з серйозними обмеженнями прав і свобод фізичних і юридичних осіб, що фактично вплинуло на їх конституційні права та свободи.

Оперативна боротьба публічної влади з поширенням небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб не може виправдати ненадання людині потрібної їй у зв'язку з іншими захворюваннями чи патологічними станами медичної допомоги та заподіяної внаслідок цього шкоди її життю і здоров'ю, оскільки винятки не лише не визначені Конституцією України для конституційних прав на життя, охорону здоров'я та медичну допомогу, а й свідчать про необґрунтовану дискримінацію осіб за станом здоров'я, тобто про надання медичної допомоги залежно від захворювання.

5.5. Конституційний Суд України висновує, що формулювання окремого припису частини четвертої статті 29 Закону № 1645 „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“ не набуло подальшої деталізації та розвитку в Законі № 1645, а законодавець у ньому не розкрив змісту (параметрів) таких обмежень, які визначають у рішенні про встановлення карантину, і це уможливило обмеження не лише прав фізичних і юридичних осіб, безпосередньо не гарантованих Конституцією України, а й їх конституційних прав і свобод. Наведене формулювання уможливорює запровадження різних видів, обсягів та

умов обмежень конституційних прав і свобод, що можуть бути й необґрунтованими, виконавчою гілкою влади в умовах боротьби з поширенням небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб та їх небезпечними наслідками.

5.6. Рада Європи визнала, що „масштабні виклики постали перед урядами, що шукають шляхи, аби захистити своє населення від загрози, спричиненої COVID-19. Також зрозумілим є той факт, що неможливо дотримати звичайного функціонування суспільства з огляду на основний превентивний захід, що потрібний для боротьби з вірусом, а саме карантин. До того ж визнаним є те, що вжиті заходи неминуче посягають на права і свободи, які є невіддільним і обов'язковим складником демократичного суспільства, заснованого на правовладді“; „основним соціальним, політичним та юридичним викликом, що постає перед нашими країнами-членами, буде їх здатність дієво реагувати на цю кризу, одночасно гарантуючи, що заходи, які вони будуть застосовувати, не поставлять під загрозу наш справжній довгостроковий інтерес щодо захисту основоположних цінностей Європи – демократії, правовладдя та прав людини“ [Інформаційні документи „Дотримання демократії, правовладдя і людських прав під час санітарної кризи, спричиненої COVID-19“ від 7 квітня 2020 року (SG/Inf(2020)11)].

5.7. Конституційні суди деяких країн не лише перевіряли правомірність обмежень засадничих прав і свобод людини в умовах поширення COVID-19 за допомогою оцінки домірності вказаних заходів, а й дійшли висновків про те, що органи виконавчої влади свавільно та зі зловживанням застосовують такі заходи через те, що законодавець належним чином первинно не унормував обмежень прав і свобод в умовах поширення COVID-19.

Конституційний Суд Боснії і Герцеговини у рішенні від 22 грудня 2020 року (AP 3683/20) наголосив, що захист населення від загрози COVID-19 є масштабним викликом для влади всіх держав, а заходи, що їх визначають у

такій ситуації, безсумнівно обмежують низку прав, зазначених у Конвенції та конституції; водночас невжиття таких заходів чи їх несвоєчасне вжиття вважається порушенням позитивних зобов'язань держави щодо захисту здоров'я людей (§ 62), а також зазначив таке:

– „У будь-якому випадку заходи втручання в засадничі права людини <...> вжиті державною владою <...> мають бути спрямовані на захист демократичного порядку від загроз та потребують докладання всіх зусиль для захисту цінностей демократичного суспільства, які, крім першочергової мети захисту життя людей на певній території, охоплюють дотримання прав і свобод людини“ (§ 67);

– „у ситуаціях масового обмеження відповідних прав людини або в ситуаціях, коли лише органи, визначені виконавчою владою, можуть вживати заходів щодо охорони здоров'я людей <...> для оцінювання таких заходів недостатньо лише використовувати класичний тест перевірки такого втручання <...> потрібно пов'язувати аналіз таких заходів та обмежень передусім із механізмами захисту, які встановлюють контроль за такою діяльністю органів виконавчої влади задля забезпечення дотримання вже згаданих цінностей демократичного суспільства та засадничих принципів, на яких його засновано. Насамперед це стосується контролю законодавчої влади за діяльністю виконавчої влади в таких ситуаціях <...>. У будь-якому випадку законодавча влада має здійснювати контроль, особливо в надзвичайній ситуації, якій властива об'єктивна нездатність усвідомити її природу та небезпеку, а також невизначеність щодо її тривалості. У таких випадках потрібно мати таку юридичну базу, на основі якої виконавча влада вживатиме заходів (які у цілому та прямо обмежують або скасовують права <...>), і яка по суті встановлює обмеження щодо виконавчої влади з метою запобігання зловживанню нею своїми повноваженнями <...>. Встановлення достатніх і чітких меж (яких мають дотримувати) на практиці призводить до запобігання зловживання органом виконавчої влади своїми повноваженнями“ (§ 69);

– „недостатні та несвоєчасні дії органів державної влади, насамперед дії законодавчої влади як найвищої за ієрархією демократичного ладу, та у світлі забезпечення балансу між різними правами та законними інтересами, призводять до їх порушення, якщо зазначений орган державної влади не в змозі врегулювати негативні наслідки втручання органів виконавчої влади в права окремих осіб і населення загалом <...> заходи, хоча й спрямовані на захист здоров'я, після тривалого періоду існування загрози – пандемії та в ситуації, коли її тривалість і перебіг все ще є невизначеними в майбутньому, мають перебувати під постійним контролем законодавчої влади із залученням вищого органу виконавчої влади. Це означає, що він має постійно оцінювати, затверджувати та контролювати заходи. Конституційний Суд вже вказував <...> про зобов'язання законодавчої влади діяти на запобігання кризи, спричиненої коронавірусом COVID-19“ (§ 72).

Конституційний Суд Республіки Словенія у рішенні від 13 травня 2021 року (UI-79/20) зазначав, що якщо конституція або закон вимагають ухвалення індивідуального акта з метою втручання в право людини або основоположну свободу, тобто акта, який стосується визначеної особи (рішення суду або рішення органу управління), закон має визначити точне матеріальне підґрунтя для ухвалення такого акта; мету обмеження мають чітко визначати в законі, який також має визначати спосіб або види та обсяг такого обмеження та причини або умови такого обмеження і регулювати процедурні питання; однак у разі безпосереднього втручання у права людини та основоположні свободи на підставі акта загальної дії, тобто акта, який стосується невизначеної кількості осіб, такий акт має бути законом; фактично в обох випадках законодавча влада може визначити більш детальне регулювання менш важливих і технічних питань щодо обмеження певного права людини або основоположної свободи до компетенції виконавчої гілки влади, але з огляду на конституційну важливість прав людини й установлені конституцією положення щодо обмежень у законі вона має визначати достатньо чіткі критерії такого регулювання; регулювання має бути завжди достатньо точним, щоб запобігти обмеженню прав людини та основоположних свобод виконавчою владою; у такий спосіб забезпечують

передбачність і юридичну визначеність щодо здійснення прав людини та основоположних свобод, а також одночасно зменшують загрозу свавілля органів, які мають владні повноваження (§ 72).

Конституційний Суд України, наголошуючи на потребі визначення в законі України змісту (параметрів) обмеження прав і свобод для боротьби з поширенням небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб, їх небезпечними наслідками, бере до уваги вказані позиції конституційних судів європейських держав, із яких убачається, що в умовах поширення COVID-19 обмеження засадничих прав є загалом допустимим, однак його має бути встановлено саме на підставі закону, який, зокрема, чітко визначатиме мету, спосіб, види, обсяг, умови такого обмеження, щоб забезпечити зазначені права від свавілля та зловживань із боку суб'єктів владних повноважень.

5.8. Конституційний Суд України дійшов висновку, що саме оспорюваний припис Закону № 1645 уможливлює обмеження Кабінетом Міністрів України конституційних прав і свобод в умовах поширення небезпечних для життя і здоров'я людини інфекційних хвороб, оскільки Верховна Рада України первинно не унормувала законом України таке значуще питання, як обмеження прав і свобод у зазначених умовах, а дозволила здійснювати таке унормування вищому органу виконавчої влади. Проте закладені в статтях 1, 3, 5, 6, 8, 19, 64 Конституції України принципи й гарантії стосуються рівною мірою всієї публічної влади та зобов'язують її діяти передусім на підставі норм Конституції України, які мають пряму дію, зокрема й щодо заборони обмеження конституційних прав і свобод у неустановлений нею спосіб, тобто інакше, ніж через ухвалення закону. Усі сумніви стосовно своїх повноважень у питаннях обмеження прав і свобод публічна влада має тлумачити з позиції захисту цих прав і свобод, що охоплює й гарантію їх обмеження лише на підставі закону України.

Отже, окремий припис частини четвертої статті 29 Закону № 1645 „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“ у тім,

що він уможлиблює встановлення Кабінетом Міністрів України тимчасових обмежень конституційних прав і свобод, суперечить приписам статей 1, 3, частини другої статті 5, частин першої, другої статті 8, частини другої статті 19, частини першої статті 64, пункту 1 частини першої статті 92 Конституції України.

Водночас Конституційний Суд України зазначає, що визнання неконституційним окремого припису частини четвертої статті 29 Закону № 1645 „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“ у тім, що він уможлиблює встановлення Кабінетом Міністрів України тимчасових обмежень конституційних прав і свобод, означає, що Кабінет Міністрів України на підставі та на виконання Конституції і законів України має повноваження конкретизувати порядок реалізації встановлених законами України обмежень прав і свобод, запроваджувати (застосовувати) тимчасові обмеження цих прав і свобод лише за умови, що таке підзаконне регулювання відповідає правомірній меті, визначеній законами України, у яких також встановлено підстави, обсяг, спосіб відповідних обмежень задля унеможливлення свавільного втручання органів виконавчої влади у здійснення прав і свобод особи.

6. Згідно з частиною першою статті 97 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Конституційний Суд України у рішенні може встановити порядок і строки його виконання, а також зобов'язати відповідні державні органи забезпечити контроль за виконанням рішення.

Визнаючи припис частини четвертої статті 29 Закону № 1645 „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“ щодо встановлення Кабінетом Міністрів України тимчасових обмежень конституційних прав і свобод таким, що суперечить Конституції України (є неконституційним), Конституційний Суд України вважає за потрібне не поширювати дію цього Рішення на правовідносини щодо встановлення тимчасових обмежень конституційних прав і свобод, які виникли з моменту встановлення на підставі оспорюваного припису Закону № 1645 карантину для

запобігання поширенню COVID-19 на території України та продовжують існувати після дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151², 152, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 65, 66, 74, 84, 88, 89, 91, 92, 94, 97 Закону України „Про Конституційний Суд України“

Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), окремий припис частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“ від 6 квітня 2000 року № 1645–III зі змінами, а саме „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“, у тім, що він уможлиблює встановлення Кабінетом Міністрів України тимчасових обмежень конституційних прав і свобод.

2. Окремий припис частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“ від 6 квітня 2000 року № 1645–III зі змінами, а саме „встановлюються тимчасові обмеження прав фізичних і юридичних осіб“, визнаний неконституційним у зазначеному аспекті, утрачає чинність із дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

3. Дія цього Рішення не поширюється на правовідносини щодо встановлення тимчасових обмежень конституційних прав і свобод, які виникли з моменту встановлення на підставі окремого припису частини четвертої статті 29 Закону України „Про захист населення від інфекційних хвороб“ від 6 квітня 2000 року № 1645–III зі змінами, визнаного неконституційним, карантину для запобігання поширенню COVID-19 на території України та

продовжують існувати після ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

4. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України“.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**